

Rendició incondicional de l'URSS

LA RÚSSIA DE PUTIN,
AMENAÇADORA COM EN TEMPS DE
LA GUERRA FREDA, NO S'ENTÉN
SENSE LA HUMILIACIÓ QUE VA
REPRESENTAR L'ESFONDRAMENT DE
LA UNIÓ SOVIÈTICA JUST FA 25 ANYS.

Quan a mitja tarda del 25 de desembre de 1991 la bandera roja amb la falç i el martell va ser definitivament arriada de la cúpula del Kremlin, ja feia mesos que Vladímir Putin acumulava moments amargs. El final de la Unió Soviètica el sorprenia refugiat al consistori de Sant Petersburg –gràcies al bon ofici de l'alcalde Anatoli Sobtxak– fent-se càrrec de les relacions internacionals de la ciutat: la ciutat on va néixer i que des de l'1 d'octubre de 1990 ja no es deia Lenin-grad. El nom sagrat de la ciutat màrtir havia estat arrencat mentre el país queia a trossos. A Vladímir Putin se li feia insuportable el final de l'URSS escenificat com una rendició incondicional. El daltabaix l'havia copsat dos anys abans, la nit del 9 de novembre de 1989: mentre queia el mur de Berlín, Putin era a Dresden cremant a corre-cuita arxius i papers de les missions del KGB a l'RDA. Sobre el món comunista europeu planaven els pitjors auguris, i a Sant Petersburg Putin se sentia acollit i protegit. El 1994 Sobtxak l'en nomenaria tinent d'alcalde.

I va ser estrenant el càrrec que va donar una conferència en clau de present i de futur a la qual van ser convidats periodistes estrangers, entre els quals hi havia Timothy Garton Ash, professor d'història d'Oxford i bon coneixedor de l'esbudellament del l'imperi soviètic. Garton Ash no coneixia Putin, tampoc n'havia sentit parlar, però al cap de pocs minuts d'haver començat a escoltar el tinent d'alcalde, el periodista i professor d'Oxford va prendre consciència que estava davant d'algu amb futur. Amb molt de futur. Vladímir Putin va desplegar aquella tarda el que després Garton Ash ha qualificat de “doctrina del ressentiment”. Putin alerta que la humiliació del poble soviètic, visua-

LLIBERT
FERRÍ
@Llibertferrí

litzada com escarment per les potències occidentals, tindrà conseqüències. I a Timothy Garton Ash el nom de Vladímir Putin ja no se li'n va anar del cap. El 1998, al cap de quatre anys, aquell tinent d'alcalde humiliat i enrabiat era nomenat cap de l'FSB –successor del KGB. Al cap de cinc, el 1999, Ieltsin el feia primer ministre, i uns mesos més tard, el març del 2000, guanya les eleccions presidencials. Trigaria encara sis anys a proclamar, en plena reunió del G8 a Sant Petersburg, que l'ensorrament de la Unió Soviètica havia estat el daltabaix geopolític més gran del segle XX. Una sentència semblant –original de l'alcalde de Moscou Iuri Lujkov– havia estat escampada deu anys abans per Aleksandr Soljenitsin: “La desintegració de l'URSS és la catàstrofe humana, econòmica i social més gran mai viscu-

da per una societat industrial en temps de pau”. El ressentiment per la rendició incondicional visualitzada s'estava gestant.

En xifres d'aquelles que cremen la catàstrofe tenia aquests percentatges: una inflació acumulada del 2.500 per 100, una contracció del PIB més del 65 per 100 –segons assegura l'economista premi Nobel Joseph Stiglitz– i 40 milions de persones travessant el llindar de la pobresa. Deu milions de “desapareguts” –la majoria, homes–, que haurien de constar a les estadístiques i al cens però no hi eren, segons un informe de l'ONU el 1999. I no hi eren perquè se les havien endut la violència i els comportaments autodestructius. La casta administradora passava a convertir-se en classe propietària com havia anunciat Trotski en *La revolució traïda*. La sortida de l'estalinisme i després de l'estancament no va ser una *perestroika* balsàmica i reparadora sinó una cursa vertiginosa i frenètica entre grups d'*apparatziks*, trams de *nomenklatura* i màfies de tota mena per quedar-se amb la propietat pública. I tot això amb el vist-i-plau occidental i supervisat tècnicament per organismes com ara l'FMI i l'Institut de Harvard per al Desenvolupament. Un cop arraconats o expulsats els oligarques més perillosos, envoltat de fidels ex-kagebistes, i aprofitant la bona conjuntura de la puja de preus del petroli, Putin materialitza la doctrina del ressentiment. La retòrica de l'amenaça ja no va sola: ja va acompanyada de soldats, tancs i avions que es despleguen per Crimea, l'est d'Ucraïna i Síria. Un panorama que no amoïna el president electe dels EUA Donald Trump, ans tot el contrari: ell és amic de Putin. Insisteixo que caldrà veure fins quan.

Periodista